

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Siste nytt	1
Siste nytt om byggingen	1
Sjekkliste for kontrakter	2
"Endelig" toktprogram	2
Artikkel nr 2 fra BIOs nye marine forskningsgruppe	2
Ny bok med mange BIO-bidrag	2
Språk-vask	2
Ordbøker på nettet	3
Delstudier i utlandet; frieri til nye samarbeidspartnerar?	3
Nye doktorgrader	3
Jill Bente Rolland: Infeksiøs lakseanemi	3
Gro Anita Fønnes Flaten: prøveforelesning om jern i marine økosystem	4
Avsluttende hovedfagseksamen	4
Børge Takvam (akvakultur)	4
Linda Mork Jørgensen (marinbiologi)	4
Chitra Bahadur Baniya (botanikk)	5
Gjesteforskere	5
Ziaur Rahman besøker Ekstremofile mikroorganismer	5
Gjesteforelesninger	5
2 gjesteforelesninger 25. november	5
Seminar: Effektiv bruk av presentasjonsverktøy i undervisningen	5
BIO i medier	6
Arne Skorping med kronikk i BT om Giardia	6
Nytt om finansieringsmuligheter	6
Muligheter til å påvirke prioriteringer innen EUs FP7	6
Ny artikkel	7
Ledige stillinger	7
Universitetssykehuset Nord-Norge: forsker i virologi	7
Naturhistoriska riksmuseet: 2 professorer till museets forskningsavdeling	7

Siste nytt

Siste nytt om byggingen

Gunnar Bratbak og **Torbjørn Dall-Larsen** har nå sendt en oversikt over rom-innredningen for de to nybyggene til eiendomsavdelingen. De to har ikke gjort noe med kontor-arealer ennå, men har definert alle andre rom. Dog er husbygging med flere nivå av eiere en kompleks prosess der vi rett som det er kan bli bedt om å rykke et hakk tilbake og planlegge på nytt. Nå har det skjedd 2-3 slike ting. For det første ønsker firmaet **Intervet-Norbio** som holder til i samme etasje som fiskehelsegruppene ved BIO, et makeskifte med UiB. Norbio har nordenden og vestenden av etasjen, mens BIO har store deler av østveggen. Norbio ønsker å samle seg i nord, og ber UiB flytte sine arealer sørover i etasjen. Dette er BIO åpen for å diskutere. For det andre er **Veterinærinstituttet** (VI) veldig ivrige på å flytte like raskt som BIO, og ber om 800 m² netto innen det arealet vi planlegger. Dette tilsvarer om lag en og en halv etasje i nybygg B. Det går jo ikke, men UiB er da villige til å undersøke om det kan reises et bygg i forlengelsen av sydenden av nåværende bio-blokk. Her står nå et lavt lagerbygg (den lille klossen i forlengelsen av bio-blokka på det nederste bildet over), og UiB vurderer å bygge nytt for BIO eller VI her. VI er imidlertid mest stemt for å flytte i blokk B i nybyggene, for å få kortest mulig avstand til **Havforskningsinstituttet** (HI) som forventes å komme i blokk C og D. Og dersom VI skal ha halvannen etasje i blokk B, så bør BIO vurdere om fiskehelsegruppa, utviklingsbiologene og de andre som hittil var tiltenkt å bo i dagens bio-blokk heller bør flytte til B-blokken.

Følg med i neste nummer! Nye ombestemmelser følger! Alle sammen til det bedre ...

Sjekkliste for kontrakter

UiB har utarbeidet en [sjekkliste](#) for alle som er i ferd med å utarbeide kontrakter. Den inneholder hjelp til å tenke gjennom og formulere ansvar, rettigheter, hemmelighold, publisering, erstatning og mye mer. Alle ved BIO som utarbeider prosjekt-kontrakter eller andre kontrakter, må jevnlig konsultere denne lista.

”Endelig” toktprogram

Aller siste versjon av toktprogrammet for UiBs og HIs båter neste år ligger nå på <http://bio.uib.no/lokal/bioinfo>

Artikkel nr 2 fra BIOS nye marine forskningsgruppe

Som nevnt forrige uke har EECRG blitt marin. Her er deres andre marine artikkel!

Available online at www.sciencedirect.com

SCIENCE @ DIRECT®

Marine Micropaleontology 53 (2004) 197–226

MARINE
MICROPALEONTOLOGY

www.elsevier.com/locate/marmicro

Benthonic foraminiferal distributions and quantitative transfer functions for the northwest European continental margin[☆]

H.P. Sejrup^{a,*}, H.J.B. Birks^{b,c}, D. Klitgaard Kristensen^a, H. Madsen^d

^aDepartment of Earth Science, University of Bergen, Allégaten 41, N-5007 Bergen, Norway

^bDepartment of Biology, University of Bergen, Allégaten 41, N-5007 Bergen, Norway

^cEnvironmental Change Research Centre, University College London, London, WC1H 0AP, UK

^dLibakken 25, N-4028 Stavanger, Norway

Received 12 December 2003; received in revised form 13 May 2004; accepted 24 May 2004

Ny bok med mange BIO-bidrag

Medlemmer (nåværende og forhenværende) i forskergruppen i Systematikk er forfattere eller medforfattere til hele 22 kapitler i den nyutkomne bok *Lichen Flora of the Greater Sonoran Desert Region, Vol. 2* (red. TH Nash III, BD Ryan, P Diederich, C Gries & F Bungartz). Floraen er et resultat av et omfattende internasjonalt samarbeid, ledet av professor TH Nash III ved Arizona State University, USA.

Språk-vask

Vera Rønningen er engasjert som forskningsassistent hos Christoffer Schander. Nå tilbyr hun sine språkvaske-tjenester til alle:

- Editing of Manuscripts in **English**
- Translation of Manuscripts from **Norwegian** into **English**
- Conversational **English** sessions

I have a BSc in Marine Ecology from the University of British Columbia, Canada.
My rates are very reasonable.
Please contact Vera either by phone 48 11 45 56 or email verar@chello.no

Ordbøker på nettet

UiB har nå kjøpt abonnement på et nettsted for ordbøker.

Du finner nettstedet her: <http://www.ordnett.no/>

Ordbøkene vi har tilgang på er: Bokmålsordbok, Fremmeordbok, Synonymordbok og Engelsk ordbok.

Delstudier i utlandet; frieri til nye samarbeidspartnerar?

Fra vår utsendte medarbeider Tone Telnes på Fakultetssekretariatet har vi fått følgende melding:

Alle institutta ved matnat har denne hausten valgt institusjonar dei gjerne vil samarbeide med i høve tilrettelegging av delstudier i utlandet for studentar på bachelorprogram. BIO har så langt valgt seg ut James Cook University, Københavns universitet og University of Makerere.

Delstudiet (1-2 semester) skal enkelt kunne gå i studenten sin grad ved UiB; dette gjer at instituttet får eit ekstra stort ansvar for service og tilrettelegging av utveksling til desse institusjonane.

Sjølv om institutta no har plukka ut samarbeidspartnerar, er lista i stadig utvikling. Mellom anna har geofysikarane byrja å kikke på både Universiteit Utrecht i Nederland og på McGill, eit engelskspråkleg universitet i fagre Montreal. Matematikarane har hatt samtalar med Stellenbosch i Sør-Afrika, og vil sende ein representant dit tidleg i 2005. Informatikk ser mot Terza Università degli Studi di Roma; erfaringane dei har med italienske informatikkstudentar er svært gode.

Sjølv sagt er vi avhengige av at samarbeidet med dei valgte institusjonane fungerer godt, slik at studentane våre vert tekne hand om, både fagleg og reint praktisk. Nokre av institusjonane er svært positive til samarbeid, andre føler kanskje at dei gjev oss meir enn dei får attende ved ein bilateral avtale. Dette kan td gjelde institusjonar med svært høge skulepengar; Lånkassen set nemlig lån/stipendgrensa ved kr 52 000 pr år. Skulepengane bør altså helst ikkje være mykje over kr 26 000 pr semester dersom tilbudet skal lokke den jevne bachelorstudent.

Anne-Gro Salvanes har levert rapporten sin frå vitjinga ved University of Southhampton, og det virkar som om ho har oppretta god kontakt med School of Biology og School of Ocean and Earth Science. **Eli Høie**, vordande studeileiar ved BIO, har returnert frå Makerere University på Kampala Hill og vil snart gje oss ei oppsummering av inntrykka ho har fått av det faglege nivået og infrastrukturen der. Snart reiser også post-doc **Knut Helge Jensen** til Nederland for å sjekke ut tilhøva på mellom anna Universiteit Utrecht, som vonaleg har eit breidt engelskspråkleg tilbud i realfag. Saman med han reiser mellom anna Anne-Lin Brobakke frå geofysisk. Reiseleiarar er som vanleg Internasjonal studentmobilitet.

Vi vonar å få til reiser til Canada (McGill mm) og til dei skandinaviske landa (Uppsala, København, Århus mm) utover våren. Dersom du har idéar til aktuelle samarbeidsinstitusjonar som har undervisningstilbod studentane våre ikkje kan få i Bergen; ta kontakt med Tone Telnes på fakultetssekretariatet (tone.telnes@mnfa.uib.no).

Nye doktorgrader

Jill Bente Rolland: Infeksiøs lakseanemi

Jill Bente Rolland disputerer fredag 26.november for dr. scient.-graden ved UiB med avhandlingen *Studies of factors affecting the epizootiology of infectious salmon anemia (ISA)*. Infeksiøs lakseanemi (ILA) ble første gang beskrevet på oppdrettslaks i Norge i 1984. Sykdommen har senere vist seg å være en av de mest kostbare sykdommene i norsk lakseoppdrettsnæring. I 1997 ble sykdommen oppdaget i lakseoppdrettsnæringen i Canada, og senere er den også oppdaget i Skottland, Chile, USA og på Færøyene. Kontroll av sykdommen er avhengig

av kunnskap om patogenet, verter, mulige bærere og vektorer. I tillegg er det viktig å ha raske og sikre diagnostiske metoder.

Avhandlingen omfatter seks studier som tar for seg forskjellige aspekter av epizootologien av sykdommen ILA. Mulige verter for ILA-viruset ble undersøkt og resultatene viser at sjø-ørret og ørret kan fungere som bærere for viruset uten at disse utvikler kliniske tegn på sykdommen. Da ILA ble oppdaget på østkysten av USA ble det interessant å undersøke om stillehavslaksen også er mottakelig for viruset.

Lakselusen er en eksterntparasitt som plager lakseoppdrettsnæringen verden rundt. Ettersom mange sykdommer spres av vektorer ble lusen undersøkt som mulig vektor for ILA viruset. Avhandlingen omfatter også vurdering av cellekultur som diagnostisk metode. Da ILA først ble oppdaget var det kun kliniske tegn og senere elektronmikroskopi som ble brukt til diagnose, dette da viruset ikke kunne dyrkes i kjente cellekulturer. Nye cellekulturer mottakelig for ILA-viruset ble utviklet og senere også andre diagnostiske metoder. Resultatene tyder på at cellekulturmetodene som brukes for ILA-diagnostikk trenger videre optimalisering. Avhandlingen utgår fra Institutt for biologi og er utført både ved instituttet og ved Western Fisheries Research Center i Seattle, Washington i USA.

Personalia: Jill Bente Rolland er født i 1971 og oppvokst i Seattle i USA. Hun har tidligere studert ved University of Washington og UiB, der hun i 1995 avla cand. scient.-graden i fiskehelse. Hun ble ansatt som stipendiat, finansiert av Norges Forskningsråd, i 1997. Siden 2002 har hun vært ansatt ved United States Department of Agriculture, Animal and Plant Health Inspection Service.

Tidspunkt og sted for prøveforelesningen:

25.11.2004, kl. 14:15. Oppgitt emne: "The origin and reservoir of viruses in aquaculture and implications for disease control".

Sted: Seminarrommet, 5 etg., Bioblokken, Høyteknologisenteret.

Tidspunkt og sted for disputasen:

26.11.2004, kl. 10:15, Stort auditorium, Datablokken, Høyteknologisenteret

Gro Anita Fonnes Flaten: prøveforelesning om jern i marine økosystem

Gro Anita holder prøveforelesning over oppgitt emne for dr. scient. graden:

"Betydningen av jern i det marine økosystemet: Positive og negative aspekter i klimadebatten"

Tid & sted: Torsdag 25. november kl 13.15 i Aud 101, Jahnebakken 5
Bedømmelseskomite for prøveforelesning: Svein Rune Erga, Lise Øvreås, Ida Helene Steen

Avsluttende hovedfagseksamen

Børge Takvam (akvakultur)

Børge Takvam holder fredag 3. desember avsluttende presentasjon av sin hovedfagsoppgave i Akvakultur. Tittel på oppgaven: *Effect of L-Thyroxine (T4) treatment on gill NA⁺ - ATPase activity and circulating plasma hormone levels during smoltification in Atlantic salmon.*

Veiledere: Sigurd Stefansson, Lars Ebbesson

STED: Fredag 3. desember 2004 kl 12.15 på seminarrom 328 C1, bioblokken, Høyteknologisenteret.

Linda Mork Jørgensen (marinbiologi)

Linda Mork Jørgensen holder torsdag 2. desember avsluttende presentasjon av sin hovedfagsoppgave i Marinbiologi. Tittel på oppgaven: *Bergnebbens (Ctenolabrus ruestris) effektivitet i kontroll av lakselus (Lepeophtheirus salmonis) og skottelus (Caligus elongatus) på oppdrettslaks (Salmo salar) i "rene" kontra begrodde nøter.*

Veiledere: Karin Pittman (BIO), Per Gunnar Kvenseth (Norsk sjømatssenter)
STED: Torsdag 2. desember 2004 kl 12.15 på seminarrom 328 C1, bioblokken, Høyteknologisenteret.

Chitra Bahadur Baniya (botanikk)

Chitra Bahadur Baniya held avsluttende presentasjon av Masteroppgåva i botanikk "Succession and Diversity in Abandoned Crop Fields at High Elevation in the Central Himalayas"

Instituttkontakt: Torstein Solhøy, Institutt for biologi

Rettleiar: Ole R. Vetaas (Senter for utviklingsstudier)

Birettleiar: Per H. Salvesen (Senter for arboret og hagedrift)

Sensor: Amanuensis Arvid Odland, Høgskulen i Telemark

Tid & sted: Fredag 26. november 2004, Kl. 10.15, Rom 1104, 1 etg. Realfagbygget

Gjesteforskere

Ziaur Rahman besøker Ekstremofile mikroorganismer

Også forskergruppa Ekstremofile mikroorganismer har en gjestestudent å presentere. Han kommer fra Bangladesh og heter MD. **Ziaur Rahman (Zia)**, og er "sandwich" PhD-student i vårt NUFU-program "*Assessment of microbial pollution, diversity and community structure in freshwater resources in Bangladesh using molecular techniques*", som startet i 2003 og løper ut 2006. Hans opphold i Bergen denne gangen er fra 1. oktober til 28. november. Han er den tredje gjesteforskeren fra Bangladesh i år. Han arbeider med påvisning og karakterisering av enteropatogene bakterier i ferskvann og studerer deres overlevelsessevne der. Programmet koordineres av **Nils Kåre Birkeland**. Et sammendrag kan finnes på [denne](#) websida.

Gjesteforelesninger

2 gjesteforelesninger 25. november

Dr. Martin Grube, Karl-Franzens-Universität Graz, Graz, Austria

"Homology and paralogy: polyketide synthases as a model"

Dr. Scott LaGrace, Botany Department, The Natural History Museum, London, UK

"Lichens of extreme environments: studies of *Lecanora conizaeoides* and *Ramalina siliquosa*"

Torsdag 25. november 10:15-12:00, Seminar-rommet, 3. etasje, Bioblokken HIB

Seminar: Effektiv bruk av presentasjonsverktøy i undervisningen

Institutt for biologi har gleden av å invitere alle ansatte og hovedfags/masterstudenter til seminar. Den **24. november** kommer **Keith E. Babuszcak** fra Academic Technology Center, Massachusetts. Han jobber som grafisk koordinator innen aktiv læring. Målgruppen er akademikere. Seminaret passer både for administrative og vitenskapelige (fast, midlertidig og hovedfags/master-studenter).

Fokus for hans forelesninger/presentasjon:

Effektiv bruk av presentasjonsverktøy, vanligvis PowerPoint, i undervisningen

Dine forkunnskaper:

Ha kjennskap til presentasjonsprogrammet PowerPoint. Du bør kunne de elementære prinsipper for programmet.

Tema for dagen:

Kl 09.30 – 11.30: Forelesning (Aud. 4, gamle Zoologisk institutt)

Kl 11.30 – 12.15: Pause

Kl 12.15 – 14.30: Workshop (faklab, rom 1002 B)

For mer informasjon:

- Se den engelske teksten.
- Hjemmesiden til Keith: <http://www.wpi.edu/Academics/ATC/About/babuszczak.html>
- Hjemmesiden til Academic Technology Center: <http://www.wpi.edu/Academics/ATC/>

Tilbakemelding!

Vennligst gi tilbakemelding om du ønsker å delta på forelesningen eller både forelesning og workshop. Tilbudet om workshop gjelder kun for de ansatte. Keith anbefaler at de som deltar på workshopen, tar med en egen produsert presentasjon (ny eller gammel). Her får du anledning til å gjøre den enda bedre.

Påmelding skjer via e-post til undertegnede (cathrine.strom@bio.uib.no).

Frist: mandag 22. november kl1200.

BIO i medier

Arne Skorping med kronikk i BT om Giardia

Bergen er hjemmøkt av en epidemi. En ørliten parasitt fører til at titusener har fått en mer tungvint hverdag, og at mange hundre går rundt og føler seg som et «forurensende gasskraftverk», med eksplosiv diaré, magesmerter, kvalme og utmattethet, skriver Arne Skorping ved Institutt for Biologi, UiB.

Les mer av den velskrevne og opplysende kronikken i BT på tirsdag 16.11. eller på bt.no på <http://www.bt.no/meninger/kronikk/article309343>

Nytt om finansieringsmuligheter

Muligheter til å påvirke prioriteringer innen EUs FP7

EU-kommisjonen inviterer til innspill!

http://europa.eu.int/comm/research/future/themes/index_en.html#introduction

Innspill kan sendes fra enkelte forskere gjennom tematiske fora eller direkte fra enkelte institusjoner eller grupperinger av institusjoner eller forskningsgrupper.

Det er forskjellige fordeler og ulemper i å bruke disse forskjellige kanaler. Trolig vil det bli lagt mer vekt på innspill som representerer flere institusjoner (Forskningsrådet har allerede sendt innspill ang. marin forskning) men dess større er gruppen som skal representeres jo færre blir poengene det kan bli enighet i.

Uansett, den ene utelukker ikke den andre. Så, ikke vent på at Forskningsrådet eller UiB spør akkurat deg: Du kan sende ditt innspill til et av de eksisterende fora (interessegrupperinger, External Advisory Groups). Lenkene finner du i menyen til høyre på websiden. Hvis du ikke finner ditt område der, kan du samle krefter med dine kollegaer i Norge og Europa for å få det opprettet.

Sitat fra en offiser i Kommisjonen, som svar gjennom en serverliste, til en forsker som klaget på at et spesifikt fagområde ikke var representert:

It is up to us - each and everyone - to be active in all fora (electronical, political, public ...) in order to maintain (...) issues at the heart of European research topics. In the end, it is the member states that decide upon the trends, and individuals and organisations in their respective states should use their influence to get visibility to their research concerns. The Commission can only fund (...) research if the

member states so wish. And that is up to every reader to do something about. The Commission can implement, and it can make suggestions, but it cannot take decisions on its own

Ny artikkel

Ivar Hordvik i fiskehelsegruppa har vunnet den uannonserte konkurransen om å få BIOs første publikasjon i 2005. Vi gratulerer!

Fischer U, Dijkstra JM, Kollner B, Kiryu I, Koppang EO, Hordvik I, Sawamoto Y, Ototake M 2005. The ontogeny of MHC class I expression in rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*). FISH & SHELLFISH IMMUNOLOGY 18: 49-60

Abstract: In the present study, clonal rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) embryos and larvae were assayed for the expression of key molecules involved in specific cell-mediated cytotoxicity using an anti-MHC class I monoclonal Ab and by RT-PCR using specific primers derived from classical MHC class I (class Ia), TCR and CD8. Whereas RT-PCR revealed that MHC class Ia and CD8 were expressed from at least 1 week after fertilisation (p.f.) on, TCR expression was detectable from 2 weeks p.f. Immunohistochemistry indicated an early and distinct expression of MHC class I protein in the thymus. Positive lymphoid, epithelial and endothelial cells were found in the pronephros, in the spleen and in the inner and outer epithelia at later stages. Whereas in older rainbow trout the intestine is counted among the organs of the highest class I expression, during ontogeny it was the last site (39 days after hatching) where such expression was detectable. Knowledge on the appearance of the assayed key molecules during fish development is relevant for the pathogenesis of infections as well as for early vaccine delivery. Besides such information regarding the development of the adaptive immune system, immunohistochemistry revealed that in early larvae MHC class I was expressed in neurons whereas in older rainbow trout this was not observed.

Ledige stillinger

Universitetssykehuset Nord-Norge: forsker i virologi

Ved Mikrobiologisk avdeling, Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) er det ledig fast 100% stilling som [forsker innen molekylær og anvendt virologi](#). Seksjonen har et nært samarbeid med Avdeling for mikrobiologi og virologi, Universitet i Tromsø (UiTø).

Mikrobiologisk avdeling har to nasjonale funksjoner: Kompetansesenteret for påvisning av antibiotikaresistens (K-res) og NORM - Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober. Miljøet i Tromsø har stor interesse for antibakterielle midler, forebygging av infeksjoner og har ønske om å ha en rolle innenfor kunnskapsutviklingen om antivirale midler.

Naturhistoriska riksmuseet: 2 professorer till museets forskningsavdelning

Professor i entomologi, Professor i evertebratzoologi (www.nrm.se)

Vid forskningsavdelningen bedrivs entomologisk (inklusive arachnologisk) och evertebratzoologisk forskning med tonvikt på taxonomi, systematik och fylogeni. Förutom de stora vetenskapliga samlingarna har forskningsavdelningen utmärkta ämnesbibliotek och moderna laboratorier. Innehavarna av professurerna skall bedriva egen forskning, leda och utveckla forskningsverksamheten samt ha ett övergripande ansvar för samlingarna inom entomologi respektive evertebratzoologi. De ska medverka till att stimulera intresset för museets forskning och samlingar hos såväl beslutsfattare som allmänhet. Viss undervisningsskyldighet vid universitet ingår. Arbetspråket vid museet är svenska.